

ЕНЕРГИЈА

КОСТОЛАЦ

број 66 // септембар 2023.

ISSN 2560-5135

■ Са Површинског кола „Дрмљо“

Рудари ефикасни и током невремена

Све информације на једном месту

ЕПС
ИНФО

Скенирај QR код

GET IT ON
Google Play

Available on the
AppGallery

<https://energija>

ЕПС
Почето Вести ЕПС Енергија

Још један дневни рекорд у Зворнику

ЕПС не зависи од увоза електричне енергије

Потребна транзиција по мери Србије и ЕПС-а

Зелени бум ЕПС-а до 2038. године

Нови зелени метавали стратегија су одређене „Електропривреде Србије“ и то потврђује Зелени пут ЕПС-а, документ који обједињује најважније инвестиционе пројекте у области обновљивих извора. Безна енергија из угла је стабилност и одвајања нашег електроенергетског сектора, али на прену декарбонизације.

ЕНЕРГИЈА ЕПС

КОСТОЛАЦ

ТЕНТ

РБ КОЛУБАРА

Март 2022

Израда планова увек стоји на челу

Садржај

из епс групе

- 04 Душан Живковић, в. д. генералног директора ЕПС АД,
о пробама блока Б3 у Костолацу
**Безбедност и строги стандарди –
приоритет за пуштање Б3**

актуелно

- 10 У посети радницима Дробилане угља
Главна артерија живота произвође

- 12 Из термо сектора огранка „ТЕ-КО Костолац“
**Произведено више од
четири милиона MWh**

- 13 Аутоматизација управљања у производњи угља
Диспечерски центар БТД система

локални мозаик

- 14 Манифестација „Госпојинско прело“
Неговање народне традиције

- 15 Ново игралиште
Реновинаран вртић „Мајски цвет“

- 16 Са манифестације „Костолачко лето 2023“
Концерт оркестра „Гвардија“

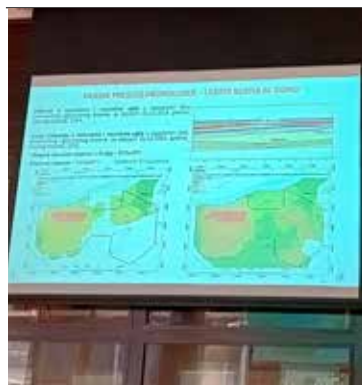
- 17 Завршен међународни турнир
„Трофеј Симемерева 2023“
**Костолачке рукометашице
вицешампионке**

- 18 Центар Браничевског округа
Град Пожаревац

Са конференције „ОИЕ Србија 2023“

Зелена енергија на здравим основама

06

Представљен просторни план
отварања новог копа „Костолац Запад“

Довољно угља за будућност ЕПС

09

На депонијама пепела и јаловине у
огранку „ТЕ-КО Костолац“

Соларне електране замениће пепелишта

импресум

**ЕНЕРГИЈА
ЕПС КОСТОЛАЦ**

ИЗДАВАЧ: ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ АД

ISSN 2560-5135

ИЗЛАЗИ ЈЕДНОМ МЕСЕЧНО

В.Д. ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА: Душан Живковић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Тања Крстонијевић,
ШЕФ СЛУЖБЕ ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ ОГРАНКА ТЕ-КО КОСТОЛАЦ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Новица Антић,
РЕДАКЦИЈА: Саша Срећковић, Предраг Животић, Ивана Миловановић и Вишња Огњановић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Николе
Тесле 5 - 7, 12208 Костолац, ТЕЛЕФОН: 012/241-904, e-mail: redakcija@te-ko.rs, WEB SITE: www.eps.rs, ЛИКОВНА И
ГРАФИЧКА ПРИПРЕМА: Иван Видуљевић, НАСЛОВНА СТРАНА: Новица Антић, ЛОГОТИП: Милош Павловић.

Први број, под називом „Новине“, изашао 25. маја 1957. године. Од наредног броја лист је излазио под називом „Глас произвођача“ све до 14. септембра
2010, од када је назив промењен у „ТЕ – КО Костолац“ (до 30. јула 2015) од 15. 11. 2017. године опет излази под називом „ЕПС енергија Костолац“.

Безбедност и строги стандарди – приоритет за пуштање Б3

Грађани Србије не треба да брину за здравље и безбедност када је у питању блок Б3 у Костолцу, јер ће тај блок бити пуштен тек када буду испуњени сви строги стандарди и процедуре проба, рекао је Душан Живковић, в. д. генералног директора „Електропривреде Србије“ гостујући у Јутарњем програму телевизије „Пинк“.

– Као директор, али и као дипломирани електро инжењер и неко ко је учествовао у пуштању у рад великог броја блокова и хидро агрегата након ревитализација, могу да гарантујем да ће блок Б3 бити урађен у складу са свим техничким нормама и стандардима. Пробе и тестирања система раде се пажљиво, један по један, што ће омогућити да нови блок несметано пустимо у рад по завршетку испитивања. Сложеност испитивања огледа се у броју система који се тамо налазе, од утовара, котла, турбине, генератора, трансформатора, комплексног система за управљање блоком. Потребно је урадити све неопходне процедуре како би блок био спреман за повезивање на мрежу – рекао је Живковић.

Он је додао да је 14. септембра завршена потпала котла и да је ова важна проба била успешна. Предузете су све мере за заштиту

животне средине и биће у функцији постројења за смањење угљен диоксида, азотних оксида и честица. То је гаранција да ће емисије бити у складу са вредностима предвиђеним законом.

– У току је пуштање у рад појединачних система, а крајем септембра или почетком октобра очекује се први излазак блока на мрежу. То не значи пуштање у рад, већ наставак испитивања система – рекао је Живковић.

Када је у питању снабдевање грађана и привреде електричном енергијом током предстојеће зиме, Живковић је рекао да је ЕПС урадио планиране ремонте и да се блокови враћају на мрежу. Са тренутном попуњеношћу депонија угља од чак 2,1 милион тона угља и хидроакмулација, чије резерве износе око 600 гигават-часова, ЕПС ће енергетске потребе Србије покрити из своје производње и осигурати безбедно снабдевање.

Живковић је подсетио да је у току конкурс за запошљавање младих електро инжењера на позицију диспетчера, која је веома важна за даљи развој и управљање ЕПС-ом.

– Идеја је била да идемо корак даље и понудимо младим инжењерима праксу у ЕПС-у, како би се навикли на услове и окружење који их очекују. Сигуран сам да је ЕПС добар послодавац и да може да обезбеди добар професионални развој – рекао је Живковић.

Р. Е.

■ Из Службе за хемијску анализу горива и продуката сагоревања огранка ТЕНТ

По узорку се квалитет угља препознаје

Поступак анализе угља неопходан је за постизање производних параметара

Представници служби за хемијску анализу огранка ТЕНТ и Термоелектране „Костолац Б“ која послује у оквиру огранка „ТЕ-КО Костолац“ учествовали су на међународном тестирању оспособљености лабораторија за узорковање угља, које је одржано у Ротердаму у Холандији, у организацији „Делта коал контрол“.

Љиљана Михаиловић, шеф Службе за хемијску анализу горива и продуката сагоревања у огранку ТЕНТ, и Драган Раковић, задужен за узимање узорка, стекли су сертификат из ове области, на семинару који је том приликом одржан и на којем је промовисан унапређени стандард SRPS ISO 18283:2022. Тиме су две службе из два огранка ЕПС-а прве

у Србији и региону које су учествовале на међународном тестирању оспособљености лабораторија за узорковање угља.

Међународни стандард SRPS ISO 18283:2022 – „Камени угаљ и кокс – ручно узорковање“ издат је 2022. године, за ручно узорковање угља.

Љиљана Михаиловић каже да за поуздан и стабилан рад ТЕ у пројектованом капацитету важну подршку даје Служба за хемијску анализу горива и продуката сагоревања.

– О значајном повећању обима послова ове службе говоре и подаци да је у 2022. години узорковано око 25.000 узорка угља, шљаке, пепела и угља, а број урађених анализа је прешао 110.000. Само у фебруару 2023. узорковано је 3.050 узорка горива и продуката сагоревања и урађено 13.500 анализа.

■ Класификација и обележавање

Михаиловићева наводи да су у Служби најважнији узимаоци узорка који, заједно са колегама из РБ „Колубара“ редовно узоркују угаљ на пет утоварних места.

– Рад службе унапређен је офлајн анализатором угља ENELEX GE 3030, којим у кратком року може да се одреди квалитет узорка угља који доспева у ТЕНТ А и ТЕНТ Б – рекла је Михаиловић.

М. Вуковић

Зелена енергија на здравим основама

У претходних скоро годину дана Министарство рударства и енергетике направило је значајне кораке за бржи развој обновљивих извора енергије и осигурало да то буде на здравим основама – рекла је Дубравка Ћедовић Хандановић, министарка рударства и енергетике, на отварању конференције „ОИЕ Србија 2023“.

Она је на конференцији, коју организује Удружење ОИЕ Србија, нагласила да све што је урађено показује да је држава добро разумела главну поруку инвеститора да је потребно што пре створити услове за изградњу нових електрана. Ћедовић Хандановић је указала и да то није само потреба инвеститора, већ и целог нашег друштва јер се тиче енергетске сигурности и здравије животне средине.

– После првих аукција могу да буду задовољни и држава, инвеститори и грађани. Држава јер је кроз надметање инвеститора постигнута цена готово двоструко нижа од тренутне тржишне цене, што ће значити додатне приходе за наш енергетски систем. Обезбеђена је изградња готово 700 мегавата нових капацитета и постојећи капацитети ОИЕ више ће се него удвостручити – рекла је министарка рударства и енергетике.

Она је истакла да ће Србија добити девет нових зелених енергетских постројења и више од милијарду евра инвестиција, а грађани ће имати више зелене енергије, здравију животну средину и мање емисије.

– Већи удео обновљивих извора један је од најважнијих развојних задатака за „Електропривреду Србије“ у наредном периоду – рекао је Душан Живковић, в. д. генералног директора ЕПС АД. – Поред постојећих хидро капацитета, који чине више од једне трећине снаге, спремни смо да даље озеленимо наш портфолио, али то неће бити на уштрб енергетске сигурности. Термо сектор је наша базна енергија и активно радимо на томе да модернизujemo тај сегмент производње. Улагањима у заштиту животне средине осигураћемо дугорочно одрживу сигурност снабдевања и смањење емисија. На том путу

имамо подршку свих институција, Владе Србије, Министарства енергетике, а уверен сам и стручне и пословне јавности.

Он је нагласио да ЕПС развија нове капацитете за коришћење енергије сунца и ветра, а један од најважнијих пројеката на инвестиционој листи је реверзибилна хидроелектрана „Бистрица“, која ће омогућити стабилност и балансирање енергетског система Србије, али и региона.

На панелу о тржишту електричне енергије у оквиру „ОИЕ Србија 2023“ ЕПС представља Давид Жарковић, директор Сектора за трговину на слободном тржишту.

Р. Е.

■ В. д. генералног директора ЕПС АД на отварању саветовања „Енергетика 2023“

Обновљиви извори енергије – окосница развоја ЕПС

У лагање у обнову постојећих и изградњу нових капацитета који користе обновљиве изворе енергије је окосница стратешког развоја „Електропривреде Србије“ и у томе имамо максималну подршку Владе Србије и Министарства рударства и енергетике – рекао је Душан Живковић, в. д. генералног директора Акционарског друштва „Електропривреда Србије“, на отварању саветовања „Енергетика 2023“.

Живковић је нагласио да ЕПС спрема нове пројекте коришћења капацитета ветра и сунца и развија започете ОИЕ пројекте, те да се сада интензивно ради на пројекту изградње реверзибилне хидроелектране „Бистрица“, снаге 680 мегавата.

– Реверзибилна ХЕ „Бистрица“ омогућиће балансирање и стабилност система, не само Србије већ и региона и то је кључни предуслов за већи удео „зелене“ енергије у нашој земљи – рекао је Живковић. – Термо енергија је наша базна енергија и сигуран сам да ће њен допринос бити подједнако значајан у сигурности

и стабилности система, али и за безбедно и сигурно снабдевање електричном енергијом наших потрошача. Зато ће и у наредном периоду један од приоритета бити модернизација наших рударских и термо капацитета уз посебну посвећеност унапређењу заштите животне средине, јер је то императив пословања за наредне године.

Први човек ЕПС-а је истакао да се компанија

мења после више деценија чекања, те да је циљ реформи да ЕПС послује успешно и профитабилно. Он је указао и на то да ко се не мења и не прилагођава времену у којем ствара и живи не може да рачуна на успех. Живковић је нагласио значај сарадње стручне енергетске јавности посебно у данашњем времену које намеће посебне изазове попут декарбонизације и зелене транзиције.

Р. Е.

ДОВОЉНО УГЉА ЗА БУДУЋНОСТ ЕПС

Према геолошким резервама из 2013. године, на том простору налази се око 870 милиона тона укупно оверених геолошких или 433 милиона тона билансних резерви угља

Активности на изради Просторног плана подручја посебне намене Костолачког угљеног басена и Рударског пројекта отварања лежишта „Костолац Запад“ представљене су 31. августа у костолачком огранку ЕПС-а. Горан Хорват, директор за производњу угља „ТЕ-КО Костолац“, рекао је да су последњих година „Електропривреда Србије“ и огранак „ТЕ-КО Костолац“ уложили знатна средства у истраживање лежишта „Костолац Запад“.

– Према геолошким резервама из 2013. године, на том простору налази се око 870

■ Костолачки угљени басен

„Дрмно“ су од 170 до 180 милиона тона угља. Са годишњом производњом од 12 милиона

„Костолац Запад“, јер у блиској будућности не можемо да рачунамо на неке друге ресурсе

■ Са презентације у Костоцу

милиона тона укупно оверених геолошких или 433 милиона тона билансних резерви угља – истакао је Хорват. – Тренутне резерве копа

тона угља имамо резерве угља за око 15 година. Зато се и почело са припремањем документације за отварање новог копа

за озбиљну производњу електричне енергије. Зато морамо да припремимо документацију

и у случају да држава тако одлучи, да будемо спремни да што пре кренемо са експлоатацијом.

Хорват је подсетио да Површински коп „Костолац Запад“ није нова идеја и да су истражни радови кренули још 1949. године, када су урађене прве бушотине.

– Енергетска криза, чије се последице још осећају, указала је на потребу да се окренемо сопственим ресурсима и да из сопствених резерви угља производимо електричну енергију. Свесни смо чињенице да својим капацитетима утичемо на околину, али ЕПС већ годинама уназад улаже велика финансијска средства у заштиту животне средине – нагласио је Хорват.

Саша Павловић, градоначелник Пожаревца,

рекао је да се велики део привреде Пожаревца наслања на „Електропривреду Србије“.

– Пожаревачки крај пуно зависи од ЕПС-а, а ту су и издвојена предузећа. Пожаревац од ЕПС-а има накнаду од минералних сировина и таксу за Фонд за заштиту животне средине – рекао је Павловић. – Утицај блокова Б1 и Б2 знатно је смањен захваљујући постројењу за одсумпоровање димних гасова, чијим радом је смањена емисија угљен-диоксида и азотних оксида. ЕПС је много тога урадио да радом својих капацитета не угрожава животну средину, али и да повећа своје производне капацитете, кроз изградњу блока Б3 од 350 MW, који повећава енергетску стабилност наше државе.

Западно лежиште налази се на простору између ушћа Велике Мораве и десне обале Дунава. Будући површински коп, одлагалиште јаловине и други објекти биће на површини од око 3.000 хектара на подручју катастарских општина Дубравица, Батовац, Петка и Острово. Главни рударски пројекат отварања и експлоатације новог лежишта „Костолац Запад“ ради се на Рударско-геолошком факултету у Београду.

– Први угљени слој, који има просечну дебљину од 13 метара, налази се на дубини од 28 до 30 метара. То је главни носилац минерализације у лежишту. Затим имамо међуслојну јаловину, висине десетак метара, као и други угљени слој просечне дебљине до осам метара. Планира се откопавање само дела другог угљеног слоја, јер је дубље откопавање због велике количине јаловине економски неисплативо – навео је Дејан Стевановић, професор на Рударско-геолошком факултету.

Весна Јокић и Ненад Спасић са Института за архитектуру и урбанизам Србије представили су нови Просторни план. Поред развоја западног копа у угљеном басену, овај документ предвиђа и евентуално пресељење дела сеоског становништва. Осим руководства огранка „ТЕ-КО Костолац“, представника града Пожаревца и Градске општине Костолац, презентацији су присуствовали и представници околних месних заједница.

П. Животић

■ Унапређење заштите животне средине

Велика улагања у заштиту вода

У Термоелектрани „Костолац Б“ изграђено је децентрализовано постројење за пречишћавање отпадних вода и то је нова етапа у заштити животне средине у костолачком огранку ЕПС-а. Изградња и пуштање у рад нових постројења за пречишћавање индустријских отпадних вода у ТЕ „Костолац Б“ је део програма ИПА 2013.

Татјана Војводић, шеф Службе за управљање заштитом животне средине у Огранку „ТЕ-КО Костолац“, каже да постројење чине неколико целина: постројење за пречишћавање санитарних вода, постројење за пречишћавање замазућених и зауљених вода, постројење за пречишћавање вода након одсумпоровања и хемијске припреме воде, као и четири локална сепаратора уља на атмосферској канализацији.

– Циљ изградње је да се загађене воде настале у процесу производње електричне енергије пречишћавају на ниво који је прописан законском регулативом. Овим пројектом спречава се загађење реке Млаве и подземних вода пошто ће се пречишћавати зауљене, замућене воде, воде настале у процесу одсумпоровања, хемијске припреме воде,

■ Постојење за пречишћавање отпадних вода

санитарне као и атмосферске воде – рекла је Војводић.

Постојење је у пробном раду од почетка априла и формирана је Комисија за технички пријем објеката, у складу са законом о изградњи и планирању објеката. Чланови комисије су

лиценцирани инжењери, једног члана поставило је Министарство за заштиту животне средине, а Министарство унутрашњих послова поставило је једног члана са лиценцом.

И. М.

Соларне електране замениће пепелишта

Планирано је да изградња фотонапонске електране од око 160 мегавата на Средњем костолачком острву почне после 2027. године

■ Јован Тошић

Прва депонија пепела у огранку „ТЕ-КО Костолац“ на којој је планирана изградња соларне електране је Средње костолачко острво. Јован Тошић, пројект менаџер 2, који управља депонијама пепела у огранку, каже да су најповољнија места за изградњу соларних фотонапонских електрана управо депоније пепела и јаловине, јер се добија терен за који није потребна експропријација, пошто је у власништву ЕПС-а. Након њиховог

затварања на том простору сукцесивно градиће се соларне електране.

– Депонија пепела и јаловине Средње костолачко острво (СКО) достигла је све пројектоване коте, на њој нема простора да се надграђује и планирана је за затварање. Затварање ће се одвијати у фазама, због обимних радова – каже Тошић. – Прва фаза планирана је за 2024. годину, а вредност радова је 170 милиона динара. У овој фази планирано је рашчишћавање растиња, вађење пањева и припрема терена.

Тошић даље наводи да се друга фаза односи само на затварање касете А. Планирано је да се ради 2025. године и подразумева нивелисање терена, постављање водоотпорне баријере, а преко тога и рекултивационог слоја дебљине 50 центиметара. Тошић каже да је укупна вредност радова за затварање касете А према садашњим плановима 1,25 милијарди динара.

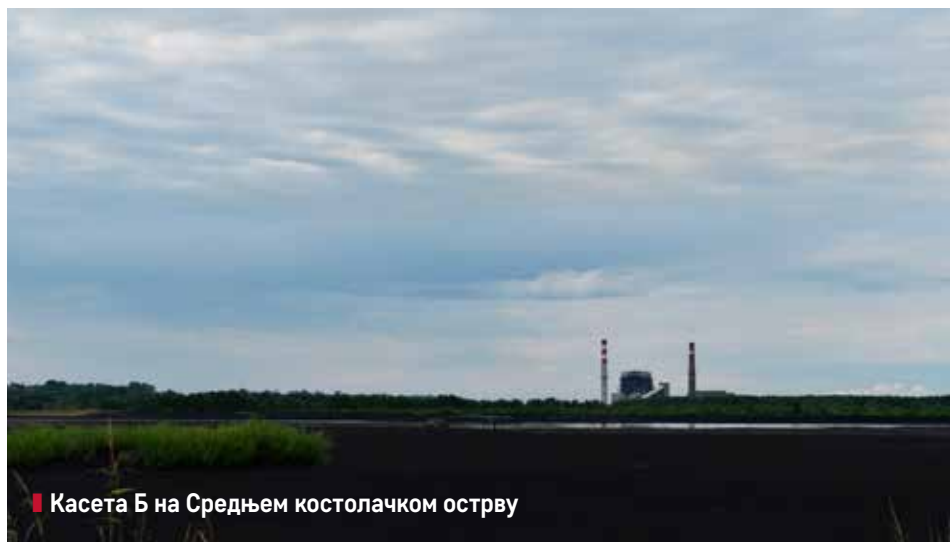
– План је затим да 2026. године почне фаза 3, која подразумева затварање касете Б, по истом принципу. Укупна вредност радова на затварању касете Б је 995 милиона динара. Завршна фаза је четврта, којом је 2027. предвиђено затварање касете Ц, по истом принципу као и касете А и Б, и за то је планирано 940 милиона динара – објаснио је Тошић.

Према његовим речима, терен на коме су биле депоније поседује и завршну фигуру, што тражи много мању припрему и може да се постави фотонапонска електрана.

– Посебна погодност је да се у близини налази и електроенергетска инфраструктура. Планирано је да изградња фотонапонске електране од око 160 мегавата на Средњем костолачком острву почне после 2027. године – најавио је Тошић.

Изазов који прати изградњу соларних фотонапонских електрана је складиштење енергије. Фотонапонске електране, као и ветрогенератори су дисконтинуални произвођачи електричне енергије.

– То значи да ће фотонапонска електрана да производи електричну енергију у одређеним тренуцима, када нам струја можда и не треба, што зависи од дијаграма потрошње. За сада најпоузданији начин за складиштење електричне енергије је реверзибилна хидроелектрана. ЕПС је и покренуо израду студије, која би на нивоу целе територије Републике Србије дефинисала потенцијална места за изградњу реверзибилних хидроелектрана. Идеја је да се сав вишак енергије произведен из обновљивих извора енергије, односно фотонапонских електрана и ветропаркова, акумулира у реверзибилним хидроелектранама, а у тренуцима када је захтев тржишта за већом производњом, да се

■ Касета Б на Средњем костолачком острву

■ Депонија пепела „Ћириковац“

■ **Депонија пепела на ПК „Дрмно“**

укључивањем реверзибилне хидроелектране надомешћује та разлика – објаснио је Тошић.

Друга депонија пепела која се користи у огранку је „Ђириковац“. Пуштена је у рад 2010, планирано је да буде у експлоатацији до 2032. године, а тренутно се завршавају радови за фазу 1 и 2.

– Тренутно се ради фаза 2, која подразумева коту 82 и треба да буде завршена у октобру. Оријентациона вредност радова је 1,6 милијарди динара. Са овом фазом обезбеђујемо депонијски простор до 2025. године. За фазу 3, која подразумева коту 87, планирано је да 2024. крену радови, како би се на време завршили и да 2025. буде готова следећа кота за депоновање. Вредност радова за фазу 3 је 880 милиона динара и завршетком те фазе обезбеђује се простор за депоновање до 2028. године. Након тога следи фаза 4, која иде до коначне коте 92. У том преосталом делу остаће довољно простора за депоновање до 2032, а планирана

вредност радова у овом тренутку је 300 милиона динара – рекао је Тошић.

После те фазе планира се затварање депоније, по сличном принципу као и СКО, која подразумева израду водоодрживе баријере и рекултивационог слоја дебљине пола метра, а планирана вредност пројекта затварања депоније је 2,6 милијарди динара.

– Након тога добијамо раван простор, где је могуће градити соларну електрану. У нашим плановима је да се на том месту изгради соларна електрана снаге око 130 MW – рекао је Тошић.

Ускоро почиње пробни рад новоизграђеног блока Б3 и за ово постројење на ПК „Дрмно“ изграђена је касета 1. Она има смештајни простор за једну годину и пројектовано је још пет касета у низу, једна иза друге, које треба сукцесивно да се граде.

– Сукцесивна изградња касете 2 требало би да почне већ након пуштања блока Б3 у пробни рад. Свака касета је запремине за годину дана

производње блока Б3, тако да имамо техничку документацију од 2025. до 2028. године.

Планирано је да блокови Б1 и Б2 после 2032. такође пређу на депонију пепела у копу „Дрмно“. Зато је пројектована и остављена транспортна трака довољне ширине да прими пепео са сва три блока. Блокови А1 и А2 задржаће се на „Ђириковцу“ до краја своје експлоатације – навео је Јован Тошић.

П. Животић

Водено огледало преко целе депоније

Термоелектранама је 28. августа послат захтев да шаљу што више воде на депонију „Ђириковац“, што и чинимо, јер је циљ да се оформи комплетно водено огледало преко целе депоније. Депонија ће бити комплетно потопљена, од обале до обале, и тиме ће се спречити развјејавање пепела са ње – истакао је Тошић.

■ **Ефикасни рад служби рударског одржавања**

Саниране последице августовске поплаве

Рудари копа „Дрмно“ изборили су се са последицама невремена и обилних падавина које су половином августа погодили Браничевски округ. Само недељу дана после катастрофалне олује, рудари су успели да извуку воду из дела лежишта и да транспортују машине са западног дела најниже коте лежишта угља. У најкраћем року све је санирано, те је и производња настављена и у том делу лежишта.

Н. А.

Главна артерија живота производње

То је веома сложен систем за снабдевање котлова електрана угљем, који захтева изузетно одговоран и напоран рад. Обављају га вредни људи који су сложни као једна породица

Сви трачни транспортери који допремају и отпремају угаљ са копа „Дрмно“ према блоковима ТЕ „Костолац А“ и ТЕ „Костолац Б“ пролазе кроз „срце“ огранка „ТЕ-КО Костолац“, Дробилану угља у Дрмну. Попут артерија гранају се траке, а ту су и бајпасови, дробилице, депоније, багер за утовар и истовар ситног угља, машине за складиштење и дизање угља са депонија, и сви ти путеви воде у котлове. Посетили смо ове вредне људе у жељу летње сезоне, одмах након ремоната. У ваздуху се осећа мирис млевеног угља, а чује се брујање дробилаца, удари грудви приспелог комадног угља о бункере. У управној згради са контролно-диспечерским центром, срећемо управника Драгана Стевића, након јутарњег репорта.

– Ово је веома сложен систем за снабдевање котлова електрана угљем. Аутоматизовано је готово све, осим чишћења и уклањања угљене прашине, која се неминовно ту појављује док дробилице мрве угаљ – каже нам Стевић и показује на мониторима главне тачке управљања.

■ Драган Стевић

Сазнајемо да ће током предстојеће јесени преузети управљање и трећом депонијском линијом, намењене снабдевању лигнитом новог блока БЗ. На питање како су прошли ременти, Стевић тврди да су спремни за напорну зимску сезону.

– У току је и обука нових радника, оних са површинског копа и преузетих за рад на постојећим линијама и обуку за рад на трећој технолошкој линији блока БЗ. Они се сада обучавају, посао је изузетно одговоран и захтеван, тако да сви морају да стекну неопходно искуство потребно за самосталан рад – истиче Стевић.

Полазимо у обилазак целог погона, а кроз лавиринте артерија повео нас је Бојан Стокић, главни инжењер за прераду и отпремање угља. За њега кажу да познаје ово постројење боље од пројектанта.

Зграда са дробилицама, у којој су све машине биле у раду, мирише на угаљ отргнут из наслага на копу где је мировао миленијумима. На последњем спрату срећемо Самира Рамаданија, младог радника који управља овим делом постројења.

– Годину дана сам на овом радном месту и навикао сам се на посао, на одговорност и захтеве у опслуживању опреме. Овде је шеф Бојан који сваки проблем реши одмах и много значи што можемо да му се обратимо за помоћ у сваком тренутку – каже Самир.

Бојан нам показује дробилицу, угаљ који пршти и претвара се у гранулат.

– Ово је најважнији део процеса јер у котловима угаљ гори једино са овом фином гранулацијом – истиче Стокић.

Показује нам сложеност постројења и

силазимо косим мостом, кроз који пролази транспортна трака која доноси, директно са копа, велике громаде угља. Из овог дела погона одлазимо у огромну халу са четири спрата у којој се угаљ расподељује на термоелектране „Костолац А“ и „Костолац Б“. Бојан нам говори све техничке податке, капацитете свих силоса, сита, објашњава поступке транспорта и отпремања угља.

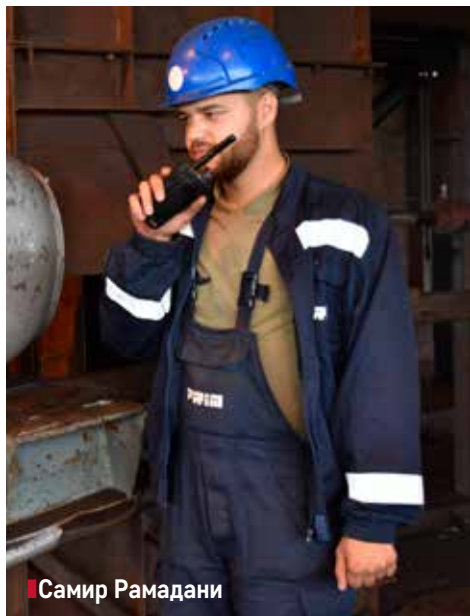
– Ускоро преузимамо и трећу депонијску линију и обука људи је у току. Нама је све то познато, али процес пријема новог постројења мора да се поштује. Сви кораци овог процеса се раде тачно по плану, почев од обуке радника, преко пробног рада постројења до функционалних проба целог система – објашњава Стокић.

Пењемо се степеницама, напорне су сваком ко не ради овде. Наш домаћин уверава нас да је свим новопридошћима „душа у носу“ првих месец дана, а да пушачи проклињу цигарете. Уз пут срећемо одржаваоце Игора Јовчића и Милоша Матејића, спремне да у сваком тренутку интервенишу, због чега редовно патролирају кроз сваки део постројења.

Безбедност и здравље запослених и противпожарна заштита у Дробилани подигнути су на највиши могући степен.

– Овде би свака варница била кобна због угљене прашине. Морамо стално да пазимо – каже Најдан Миладиновић, пословног браварске службе.

Обишли смо са нашим домаћином Бојаном и отпремни објект за транспорт угља до ТЕ „Костолац А“, а импресионира његово знање.

■ Самир Рамадани

■ Саша Стојковић

■ Бојан Стокић у обиласку дробилица

Познаје сваки шраф, свако парче лима, као и машине.

– Није само прашина најгоре што вас овде прати. Ту је бука, ту је висока температура јер је читав систем оклопљен лимом, који се усијао на летњем сунцу – каже он.

Зими је, кажу, и горе, јер разбијају лед који са снегом улази у постројење.

Уз пут срећемо млађе раднике „Костолац услуга“, ангажоване на чишћењу угљене прашине испод трака. Ћутећи, ударнички обављају свој посао, а ови млади радници скупе и по више тона прашине дневно. Не воле да се фотографишу и упорно избегавају да се нађу испред објектива. Кажу да овако загрљани и нису неки леп приказ, шалећи се да на инстаграму не би добили више од шест лајкова. За нашу екипу били су нешто најлепше што смо

срели у овом постројењу, јер обављају тежак посао часно и поштено.

Са домаћином Бојаном настављамо

обилазак, и већ су ноге тешке кад смо дошли до бункера команог угља где срећемо Сашу Стојковића, руковоца одржавања. Упознаје

■ Чистачи угљене прашине

■ Најдан Миладиновић у контроли постројења

нас с начином рада постројења и могућим ризицима који прате рад на систему за утовар камиона. На крају одлазимо до велике сале за даљинско управљање целим постројењем. Овде два оператора преко монитора, видео надзора и аутоматских система „возе“ ову сложу фабрику 24 часа без престанка током свих 365 дана у години.

Одлазимо од ових вредних и изнад свега одговорних људи са утиском да смо посетили једну сложну породицу и упознали њихову кућу. У производном процесу нема лаких радних места, свако носи своје тешкоће, одговорност и изискује напоре.

Н. Антић

Довољно угља

На депонији је довољно угља за месец дана рада блокова, поручују нам из Дробилане и додају да рудник увек има довољно резерви да блокови електрана раде сигурно.

Н. Антић

■ Са Површинског копа „Дрмно“

Завршен ремонт Петог јаловинског система

Подишње одржавање рударских машина и опреме на копу „Дрмно“ настављено је несмањеним интензитетом и током септембра. Према речима Зорана Стојковића, управника машинског одржавања, завршен је ремонт на Петом БТО систему, од кога се очекује велики учинак у производњи откривке до краја године. На ремонту су радили радници ПРИМ-а, ЈП „Косово - Обилић“ и радници Службе одржавање ПК „Дрмно“.

– Све планиране активности урађене су квалитетно, тако да

очекујемо стабилан рад ових машина у зимској сезони. Што се тиче наставка сезоне, у плану је почетак ремонта Четвртог БТО система и он ће бити обављен у складу с потребом појачане производње откривке. На овом систему ради роторни багер „1.300“ са одлагачем „7.500“. Спремни смо да у планираном року обавимо све послове одржавања опреме са истом екипом извођача за овај посао – рекао је Стојковић.

Рудари ефикасни и током невремена

Захваљујући рударима Површинског копа „Дрмно“, који су успели да за само недељу дана санирају последице обилних падавина које су 15. августа погодили Браничевски округ, производња угља у августу била је 830.575 тона угља. Од почетка године термосектору испоручено је 5.850.125 тона угља. За термоелектране у Обреновцу и Свилајнцу у августу испоручено је 53.095 тона угља, а укупно од почетка година 401.158 тона угља.

У августу је ископано и одложено на унутрашње одлагалиште 3.400.295 кубних метара откритке. Од почетка године откопано је 24.322.183 кубика откритке. Највише мука ове године рударима је задавала киша у откопавању и одлагању јаловине, због чега су рађене бројне реконструкције система.

На ПК „Дрмно“ у току су ремонти, а ремонт Четвртог система с багером „1.300“ биће усклађен са радовима на ширењу вршних етажа, које би овај систем обавио у синхронизацији са Петим и Шестим БТО системима. Тиме би се обезбедио добар рад и остала три система на нижим котама копа.

Н. Антић

■ Из термо сектора огранка „ТЕ-КО Костолац“

Произведено више од четири милиона MWh

Производни učinak термоелектрана у Костоцу у августу износи 4.036.869 MWh, колико је предато електроенергетском систему Србије.

Посматрано по термоелектранама, ТЕ „Костолац А“ је у овом периоду произвела 1.199.713 MWh. Блок А1, један од најстаријих агрегата ЕПС-а, произвео је 389.505 MWh, док је блок А2 предао 810.208 MWh електричне енергије.

У Термоелектрани „Костолац Б“ укупно је произведено 2.837.156 MWh. Овом производном резултату блок Б1 је допринео са 1.362.833 MWh и блок Б2 са 1.474.323 MWh.

И. М.

Диспечерски центар БТД система

На Површинском копу „Дрмно“ у току је формирање диспечерског центра БТД система (багер-трака-дробилана) за аутоматизацију управљања и надзора у производњи угља.

Зоран Миладиновић, помоћник директора огранка за производњу угља, каже да су у претходних десет година у огранку „ТЕ-КО Костолац“ уложена знатна средства за аутоматизацију управљања у производњи, што је резултирало смањењем застоја због кварова на опреми.

– Радимо на модернизацији система управљања производњом багера дреглајна и до сада су ревитализовани системи два багера дреглајна. Три су у фази јавне набавке, као и ревитализација система четири погонске станице „Б 1800“. У развоју је ревитализација система за мерење затезних сила у тракама транспортера – рекао је Миладиновић.

Он је додао да се на ПК „Дрмно“ развија и центар за праћење енергетске ефикасности БТО (багер-трака-одлагач) и БТД система. Уговор је потписан и за Други БТО систем. На овом копу већ су у функцији диспечерски центри на Петом и Шестом БТО систему, као и у дробилани.

Слични планови су и у термоелектранама, мада је у погонима већ постигнут висок проценат аутоматизованости система праћења и управљања производњом електричне енергије. Осим термокоманди за сва четири блока, изграђен је и центар за надзор одсумпоровања димних гасова и за транспорт пепела и шљаке. Овакав начин управљања производњом донео је знатне уштеде.

Н. Антић

■ У слици и речи

Заштитник Старог Костолца

Црква Светог мученика Георгија у Старом Костолцу изграђена је 1924. године изнад рудника на врху Лештерске греде, чувајући и мештане, и рударе и енергетичаре. Овај храм значајан је за мештане Старог Костолца јер је задужбина Драгутина Тодића, чувеног добротвора и бродовласника. Његови пароброди „Србија“ и „Свети Ђорђе“ транспортовали су угаљ из Костолца широм Србије.

Н. Антић

Неговање народне традиције

У Кленовнику је 27. и 28. августа одржано дванаесто „Госпојинско прело“, у организацији Месне заједнице и Културно-уметничког друштва „Кленовник“, под покровитељством Града Пожаревца, Градске општине Костолац и Центра за културу „Костолац“.

У недељу, 27. августа, одржано је такмичење у кувању риблије чорбе и концерт певача народне музике Радета Јоровића. Најбољу риблију чорбу припремио је Зденко Стевић, друго место припало је Милану Вујевићу а треће Јовици Гавриловићу.

Наредног дана литургијом и резањем колача свечано је обележена црквена слава у Кленовнику – Успење Пресвете Богородице. Литургију је служио Епископ Браничевски Игнатије.

Одржан је концерт фолклора, на коме су наступили КУД „Кленовник“, КУД „Костолац“, КУД „Миодраг Миљковић Мигда“ из Ћириковца, КУД „Др Раша Лазаревић“ из Живице, КУД „Младост“ из Пољане, КУД „Александровац“ из Александровца и ГАНИП из Пожаревца. У програму је учествовао и хор Цркве Успења Пресвете Богородице.

Присутне је поздравио Небојша Мишић, председник МЗ Кленовник а „Госпојинско прело“ је званично отворио Серџо Крстаноски, председник Градске општине Костолац. Он је рекао

да је манифестација из године у годину све садржајнија и да самим тим доприноси неговању народне традиције и очувању идентитета српског народа.

Одржана је изложба радова домаће радиности, као и изложба и такмичење у спремању старих традиционалних јела. Поред Удружења жена „Кленовник“ као организатора, учествовао је и велики број удружења из Браничевског, Подунавског и Моравичког округа.

Биљана Илић, председница Удружења жена „Кленовник“ уручила је свим удружењима захвалнице, а пехаре и дипломе најбољима. Свеукупни победник било је Удружење жена „Баре“.

В. Огњановић

Уручена признања

Захвалнице су уручене бројним удружењима:

Најукусније традиционално слано јело – Актив жена „Петријево“;
 Најукусније традиционално слатко јело – Удружење жена „Тополовчанке“ из Тополовника;
 Најлепша погача – Милица Радуловић из Чачка;
 Најлепши етно штанд – Удружење жена „Чешљевобарке“ из Чешљеве बारे;
 Најукуснија штрудла Актив жена „Сунцокрети“ из Брзохода;
 Најукуснија стара торта – Удружење жена „Прело“ из Лугавчине;
 Најоригиналнија идеја – Удружење жена „У срцу Стига“ из Мајиловца;
 Најлепши ћилим – Удружење жена „Живичанке“ из Живице;
 Најукуснија традиционална слана пита – Удружење жена „Слатки осмех“ из Јагодине;
 Најукуснија традиционална слатка пита – Удружење жена „Свети Трифун“ из Сараораца;
 Најлепши вез – Удружење жена „Сунцокрет“ из Батуше.

■ Печанско-островачки Дунавац

Резерват птица

Некадашње корито Дунава, затворено код села Острowo системом за пријем воде из ове реке, постало је резерват птица селица али и других врста. У кориту Дунавца поред више врста чапљи, рода, лабуда, дивљих патки, ретких врста сова и детлића, зими слећу и ждралови са севера Русије. Орнитолози тврде да се на стотињак хектара рукаваца и ритова у околини Костолаца гнезди готово 70 врста птица.

Н. А.

Реновинаран вртић „Мајски цвет“

У костолачком вртићу „Мајски цвет“ постављено је дечје игралиште са новим забавно-едукативним садржајима. Реновирано је и двориште ове установе чија површина је око 1.200 квадратних метара. Двориште има јаслени део и део за предшколце са свим справама које су атестиране и прилагођене деци овог узраста.

Саша Павловић, градоначелник Пожареваца, рекао је приликом обиласка игралишта да су радови вредни 6,6 милиона динара изведени по свим важећим стандардима. Он је додао да локална самоуправа улаже знатна средства у предшколско образовање и да је у 2023. години за вртиће издвојено око 500 милиона динара.

Серџо Крстаноски, председник градске општине Костолац, рекао је да је то важна инвестиција локалне самоуправе и подсетио да је у Костоцу до сада уређено седам дечјих игралишта.

В. Огњановић

Ископавање легионарског логора

У близини Термоелектране „Костолац Б“ у току су ископавања кључног објекта некадашњег града Виминацијум, римског војног легионарског логора који се налазио у близини царске палате. Већ прва ископавања донела су потврду о снази војске која је чувала границе Римског царства.

Н. А.

Концерт оркестра „Гвардија“

Последњег дана августа, пред великим бројем посетилаца на платоу испред Спортске хале у Костоцу одржан је концерт оркестра „Гвардија“. Оркестар је извео најпознатија дела класичне и филмске музике, као и обраде српских песама.

Концерт је организовао Центар за културу „Костолац“ под покровитељством Градске општине Костолац, чиме је и званично затворена овогодишња културна манифестација „Костолачко лето 2023“.

Оркестар „Гвардија“ наследио је „Књажевско-сербску банду“, први професионални оркестар у Србији, који је по жељи Милоша Обреновића основан 1831. године у Пожаревцу у оквиру Прве гардијске јединице. Град Пожаревац је у августу 2016. године у оквиру „Љубичевских коњичких игара“ подржао идеју професорке виолине Теодоре Димитријевић да се „Гвардија“ поново активира, готово два века после њеног оснивања. Након тога су уследили први концерти у саставу симфонијског оркестра и мањих састава.

Некадашњи оркестар „Гвардија“ неизоставни је део српског културног наслеђа коме се привремено у историји загубио траг. Међутим, ново време доноси освежавање идеје која је чекала на своју другу шансу.

Неговање традиционалне музике и остварења композитора класичне музике који нису довољно популарни међу млађим генерацијама, један је од разлога за поновно активирање оваког оркестра у Србији, којим се

Пожаревац и његови грађани поносе. „Гвардија“ се публици представља у више састава: као симфонијски оркестар, мешовити оркестар, квинтет, квартет и дуо.

В. Огњановић

■ Међународни Средњовековни фестивал „Бели орлови“

Повратак у доба витештва

Међународни Средњовековни фестивал „Бели орлови“ одржан је први пут у Доњем граду на Калемегдану у Београду, од 25. до 27. августа. Организатори овог несвакидашњег окупљања су Удружење за очување старих заната и вештина „Бели орлови“ и ЈП „Београдска тврђава“. Фестивал је окупио учеснике из 18 земаља из Европе и света.

На фестивалу је учествовало и Ликовно удружење „Кевро“ из Костоца, са изложбом слика из народне традиције, као и Удружење за промоцију културе, традиције и туризма „Од књиге до душе“. Учесће Костолчана на фестивалу подржали су Град Пожаревац, Градска општина Костолац и Туристичка организација Пожаревца.

Магдалена Рецовић, Весна Радивојевић, Драгица Стефановић, Гордана Славковић и Рената Минић из Удружења „Од књиге до душе“, представиле су трпезу са јелима спремљеним према средњовековним рецептима и са састојцима који су се у том периоду користили.

Посетиоци фестивала могли су да виде средњовековно село и радионице старих заната и вештина, као што су ковање, калиграфија, мозаик и сарачка радионица. Организоване су играонице за децу, витешке борбе у оклопу у складу са строгим правилима и средњовековни базар, уз средњовековну и етно-музiku, плесне радионице и турнир у стреличарству.

В. Огњановић

Костолачке рукометашице вицешампионке

Рукометашице Женског рукометног клуба „Рудар“ из Костолаца, генерација рођена 2010, учествовале су у Супер финалу Међународног турнира „Трофеј Смедерева 2023“.

Костолчанке су у групној фази оствариле три победе и једну утакмицу су одиграле нерешено. Саваладале су најпре „Млади радник“ из Смедерева (12:6), затим словеначки „Јадран Блумарин“ (11:10) и румунски „Фагарас“ (13:5). Бодове су поделиле са мађарском екипом „Окси“ (13:13). Одличним резултатима рукометашице „Рудара“ сакупили су седам бодова, тако да су уз одличну гол-разлику (49:34) освојиле прво место.

Уследило је полуфинале у коме су се састале са грчком екипом „Фелипос Верија“ и тријумфовале са 6:4. Младе костолачке рукометашице одиграле су финалну утакмицу против екипе „Кишпет“ из Мађарске. Пружиле су снажан отпор, али су на крају поражене (4:8). Освајањем другог места ЖРК „Рудар“, коју су предводили тренери Владан Вујић и Иван Божић, најбоље је пласирана женска српска рукометна екипа на турниру „Трофеј Смедерева 2023.“

Изузетним потезима младе Костолчанке су показале сву лепоту рукометне игре и одушевиле публику у Смедереву. Велико појединачно признање освојила је и Теодора Живковић, која је проглашена за најбољу играчицу турнира.

Добар пласман чланица Спортско-риболовног друштва „Дунавац“

У Апатину је средином августа одржано Државно изборно првенство Србије за даме (3. и 4. коло). Чланица костолачког Спортско-риболовног друштва „Дунавац“, Јасмина Радовић, са 17 секторских пласмана и 13.685 поена освојила је четврто место, чиме је стекла статус репрезентативке Србије за Светско првенство 2024. године.

Друга Костолчанка, Сандра Илић, са 24,5 секторских пласмана и 11.960 поена пласирала се на шестом месту и такође обезбедила статус репрезентативке Србије за планетано такмичење следеће године.

Турнир у баскету 3x3 одушевио костолачку публику

Турнир у баскету 3x3 „Костолац 2023“ одржан је на теренима код Музичке школе у Костоцу од 18. до 20. августа. Пред пуним трибинама такмичило се 17 екипа подељених у четири групе. У три групе било је по четири, док је у једној било пет екипа. Прво место освојила је екипа „КПЗ 012“, друго „Фаворит“ и треће „Бубушинац 3x3“. Ово атрактивно такмичење организовао је Кошаркашки клуб „Кош“, у сарадњи са Центром за културу „Костолац“ и под покровитељством града Пожаревца и Градске општине Костолац.

Млади фудбалери крећу од септембра

Састав лига млађих категорија за такмичарску 2023/2024. годину утврђен је на редовној седници Извршног одбора Фудбалског савеза Браничевског округа. За руководиоца овог такмичења изабран је Љубиша Станојловић, а на јавни позив у три категорије пријавиле су се 32 екипе. После дужег времена ФС Браничевског округа имаће такмичење млађих категорија у три лиге. Лиге почињу у септембру, а завршавају се 11. и 12. новембра. Костолачки „Рудар 1933“ имаће екипе у све три категорије – У Лиги кадета (од 2007. до 2009. године), пионира (2009-2011) и петлића (2011-2013). Занимљиво је да ће своју екипу у најмлађој узрасној категорији имати и други тим из Костолаца – „Рудар 2008“.

Костолачки фудбалери лидери на табели окружне лиге

Фудбалери „Рудара“ оправдали су улогу фаворита на почетку нове сезоне у Браничевској окружној лиги и стартовали су са максималним учинком у прва три кола. Костолчани су у 1. колу на свом стадиону савладали „Звижд“ из Кучева са 3:0. Стрелци су били Горан Лепојевић (25. минут, из пенала), Драган Алентијевић (40. минут) и Дејан Јовановић (63. минут). Након тога су у 2. колу на стадиону „Бора Бека“ „зелено-црни“ били убедљиво бољи од „Победе“ из Великог Села и славили су резултатом 4:0. Голове су постигли Драган Алентијевић (у 17. минут), Горан Лепојевић (39. минут), Немања Митровић (43. минут) и Страхиња Павлов (85. минут). Убедљиви су костолачки фудбалери били и на првом гостовању. У утакмици 3. кола савладали су у Батуши домаћи „Интеграл“ са 4:1. После три одиграна кола, у конкуренцији 15 екипа, „зелено-црни“ се са девет освојених бодова и гол-разликом 11:1 налазе на првој позицији на табели Браничевске окружне лиге.

П. Ж.

Припремио: П. Животић

Град Пожаревац

Град Пожаревац је центар Браничевског округа. Први пут је поменут у „Браничевском тефтеру“ 1467. године. Његов значај постаје већи поводом закљученог Пожаревачког мира 1718. године између Аустрије и Турске на нашој територији.

У средишту града истиче се споменик Књазу Милошу.

„Књаз Милош на Турке и на шанац показује
Од тридесеторо браће Вука Караџића
Господар Милошева биста
испред окружног здања прича о небеском
народу“.

Град је у загрљају три реке, Дунава, Велике Мораве и Млаве, угнежђен испод брда Чачалица. За њега се данас највише везује прехрамбена фабрика „Бамби“.

Пожаревац је значајан град не само због своје историје, већ и развијене културе и спорта. Овде је отворена једна од првих библиотека у Србији, позориште је „почело већ одавно“, а школство је једно од најзначајнијих тачака, како у прошлости, тако и у садашњости.

„Из велике кудеље златни конци
умрсили се између Млаве и Дунава.
Синоћ прође Миливоје Живановић
Табачницом старом, ко некад
као Љубичевски витез
на отварању пред парадом!
У игри голубова испод стреха
своје старе куће, Милена Павловић
кичицом дарива девојку с лампом!“.

Пожаревац је град који и данас расте, и по броју становника. Највеће богатство су људи који овде живе, раде и стварају. Пожаревац је најхуманији град у Србији као највећи давалац крви већ целу деценију.

Град има своју будућност, а она је у новим, младим нараштајима и генерацијама деце.

„На фрулама леже оранице.
Када су виле чобанина пољубиле
аждају пуну пожара
једва анђели у пољу стигли и угасили!“.

Војкан Ивковић

/// Фото: Новица Антић - Овако је све почело, постављање арматуре темеља термоелектране „Костолац Б3“

